

HỘI ÁI-HỮU BIÊN-HOÀ

Website: <https://www.bienhoatx.com>

Email liên lạc: datlam1951@yahoo.com

Hội Ái-Hữu Biên-Hoà hân hạnh giới thiệu đến quý vị bài: **Phá Vỡ Huyền Thoại Trịnh Công Sơn Và Nhìn Mặt Thật Khánh Ly** của **HCA**. Hội chân thành cảm tạ giả. Kính mời. **Trân trọng.**

Phá Vỡ Huyền Thoại Trịnh Công Sơn Và Nhìn Mặt Thật Khánh Ly

Trong những ngày gần đây, ca sĩ Khánh Ly (KL) về nước để dự những sự kiện tưởng niệm 25 năm ngày mất của Trịnh Công Sơn (TCS) 28/02/2026.

Trong khi trên mạng internet toàn cầu, ồ ạt loan tin chiến dịch Epic Fury của Mỹ và Do Thái tấn công Iran để xóa sổ một chế độ bất nhân trong nước và một bọn tăng lữ Hồi Giáo cực đoan chuyên bảo trợ bọn khủng bố Hamas, Hezbollah, Houtis hoành hành ở Trung Đông; thì trên mạng xã hội ở Việt Nam tràn ngập những bài viết về TCS và K L với những lời ca tụng lên tận mây xanh.

Nếu cả thế giới trông đợi tin vui cho dân tộc Iran, thì một số người Việt Nam trong nước "lên đồng" nếu không muốn nói là "đi bão" trong dịp có những tổ chức tại Huế và Sài Gòn tưởng niệm TCS và "welcome" sự trở về của KL.

Đối với người miền Nam chúng ta thì trước 1975, trong khi quân dân Việt Nam Cộng Hoà (VNCH) ra sức chống trả sự xâm lược của Cộng Sản Bắc Việt, TCS đã làm gì?

Trịnh Công Sơn

Trịnh Công Sơn sinh ngày 28 tháng 2 năm 1939, nhưng có nguồn nói sinh năm 1940. Sơn nguyên quán ở làng Minh Hương, xã Vĩnh Tri, thị xã Hương Trà, thành phố Huế, nhưng sinh tại xã Lạc Giao, tỉnh Ban Mê Thuột.

Sơn lớn lên tại Huế; lúc nhỏ Sơn theo học các trường Lycée Français (nay là trường Tiểu Học Lê Lợi), Trường Pellerin Huế (học lớp 6-9) và Institut de la Providence (Trường Thiên Hựu) tại Huế, đỗ tú tài 1 nhưng trượt tú tài 2. Sơn vào Sài Gòn học lại lớp 12, ban triết học trường Jean Jacques Rousseau. Năm 1957, lúc đang học ở Sài Gòn, Sơn về Huế thăm nhà, bị một tai nạn khi đang tập võ judo với người em trai Trịnh Quang Hà, Sơn bị thương nặng ở ngực, suýt chết và phải nằm liệt giường gần hai năm tại Huế. Do bị tai nạn trên, Sơn phải ở nhà điều trị suốt 2 năm, nên không tốt nghiệp được Tú Tài 2.

Năm 1961, vì muốn tránh thi hành quân dịch nên Sơn theo học ngành Tâm Lý Giáo Dục Trẻ Em tại trường Sư Phạm Quy Nhơn (1962-1964). Sau khi tốt nghiệp 1964, Sơn đi dạy tại trường tiểu học Bảo An, ở Bảo Lộc, Lâm Đồng từ 1964-1967.

Năm 1967, do có lệnh tổng động viên TCS tìm cách trốn lính, trở về Sài Gòn. Sơn ở cùng một số sinh viên trốn lính khác đã có mặt trong những căn nhà tiền chế ở khu đất rộng sau Trường Đại học Văn Khoa Sài Gòn. TCS gặp KL, khởi đầu hát tại Quán Văn nằm trong khuôn viên trường Văn Khoa. Sau đó, y và KL trở nên nổi tiếng. Khi tiếng hát của TCS cất lên trong các giảng đường đại học ở Sài Gòn và Huế, với những "Ca Khúc Da vàng", đã tạo nên một hiện tượng đặc biệt trong xã hội. Chính quyền VNCH ngày đó đã phải ra lệnh cấm một số ca khúc và băng nhạc của TCS.

Lưu Kim Cương, một Đại Tá Không Lực Việt Nam Cộng Hòa đã giúp đỡ TCS trong thời gian này. Năm 1968, TCS đã gặp Việt Cộng trong trận Mậu Thân tại Huế. Sau trận Mậu Thân ở Huế, TCS vào Sài Gòn, Đại Tá Lưu Kim Cương, Tư Lệnh Sư Đoàn 3 Không Quân VNCH, chứa chấp Trịnh Công Sơn trong khuôn viên

phi trường Tám Sơn Nhứt để tránh bị bắt quân dịch. Trong khi đó, thiếu tá Liên Thành, Chỉ Huy Trưởng Cảnh Sát Quốc Gia Thừa Thiên, Huế đã nhiều lần truy bắt Trịnh Công Sơn vì có đủ bằng chứng y liên lạc với Việt Cộng.

Vào những năm 1970, Sơn đã tham gia phong trào Tự Quyết với Ngô Kha, Trần Viết Ngạc, Lê Khắc Cầm, Chu Sơn và Thái Ngọc San tại Huế. Trong thời gian diễn ra hoà đàm Paris, hai phái đoàn Cộng Sản đã cho phát những bản nhạc của TCS. Ở miền Nam ai cũng biết nhạc TCS là loại nhạc phản chiến, làm lung lạc tinh thần chiến đấu của quân lực VNCH.

*"Đại bác đêm đêm dội về thành phố
Người phu quét đường dừng chổi đứng nghe.
Đại bác qua đây đánh thức mẹ dậy
Đại bác qua đây con thơ buồn tủi"*
(Đại Bác Ru Đêm-Trịnh Công Sơn)

*"Ta đã thấy gì trong đêm nay
Đèn soi trăm ngọn đèn soi
Mặt đất rung rinh bước triệu người
Phá ngục tù đi dựng ngày mới"*
(Ta Thấy Gì Đêm Nay -Trịnh Công Sơn)

*"Một ngàn năm nô lệ giặc Tàu
Một trăm năm đô hộ giặc Tây
Hai mươi năm nội chiến từng ngày
Gia tài của mẹ, để lại cho con,
gia tài của mẹ, là nước Việt buồn"*
(Gia Tài Của Mẹ- Trịnh Công Sơn)

Bộ mặt thân Cộng của TCS, dù đã hưởng ơn mưa móc của miền Nam, lộ rõ trong ngày Sài Gòn thất thủ.

Trưa ngày 30 tháng 4 năm 1975, Sơn tới Đài Phát Thanh Sài Gòn hát bài "Nói Vòng Tay Lớn", rồi phát biểu trực tiếp sau lời tuyên bố đầu hàng của Tổng Thống Dương Văn Minh. Trong bài phát biểu, Sơn kêu gọi người dân miền Nam ủng hộ Chính Phủ Cách Mạng Lâm Thời Miền Nam Việt Nam.

Còn bàn về âm điệu và lời ca trong các bản nhạc của TCS người ta thấy kém xa những nhạc sĩ đồng thời ở miền Nam trước 1975 như Lam Phương, Anh Bằng, Minh Kỳ, Trúc Phương, Hoàng Thi Thơ... Về âm điệu, nhạc Trịnh Công Sơn ngang ngang không lúc trầm lúc bổng như nhạc của các tác giả khác, nên nghe rất tầm thường; nhưng trong thời chiến tranh lại thích hợp với tâm trạng chán ngán chiến tranh của một số thanh niên thời đó. Lời ca thì khùng khùng, điên điên như lời thơ của Bùi Giáng, người ca lẫn người nghe chẳng hiểu gì nhưng vẫn gật gù như thấm thía:

*"Trời còn làm mưa
Mưa rơi mênh mang
Từng ngón tay buồn
Em mang em mang
Đi về giáo đường
Ngày chủ nhật buồn
Còn ai còn ai"*

(Tuổi Đá Buồn-Trịnh Công Sơn)

*"Mưa vẫn mưa bay trên tầng tháp cổ
Dài tay em mấy thuở mắt xanh xao
Nghe lá thu mưa reo mồn gót nhỏ"*

Đường dài hun hút cho mắt thêm sâu"
(Diễm Xưa-Trịnh Công Sơn)

*"Chiều đã đi vào vườn mắt em
Mùa thu qua tay đã bao lần
Ngàn cây thấp nển lên hai hàng
Để nắng đi vào trong mắt em"*
(Năng Thủy Tinh- Trịnh Công Sơn)

Tóm lại, Trịnh Công Sơn là một hiện tượng chỉ tồn tại trong giai đoạn của cuộc chiến tự vệ của miền Nam trước âm mưu thôn tính của miền Bắc. Sự hiện diện của anh ta chỉ có hại cho tinh thần chiến đấu của quân lính miền Nam và giúp cho miền Bắc có cái gì đó để tuyên truyền rằng người dân miền Nam muốn hòa bình; trong khi chính miền Bắc gây ra chiến tranh và muốn đạt điều này chỉ cần miền Nam buông súng.

Sau khi miền Bắc đạt được mục tiêu, TCS cũng như bao người miền Nam thân Cộng khác hết giá trị lợi dụng.

Khánh Ly

Còn Khánh Ly với giọng hát khàn đục phát tán hữu hiệu những âm điệu và lời ca chán chường đến với thanh niên, học sinh và cả các người lính thời đó. Trong quán Văn, Hàm Gió, ở sân các trường đại học, tại phòng trà Khánh Ly hay các quán cà phê ngày ngày, đêm đêm giọng ca KL trong các bản nhạc phản chiến của Trịnh Công Sơn vang ra, trong khi bao chiến sĩ của chúng ta đang lăn mình trên chiến địa để bảo vệ hậu phương êm ả.

KL rên rỉ cho một quê hương tan nát nhưng không một lời nào chỉ đích danh kẻ gây ra. Thật trái ngược, khi miền Bắc bỏ tù Lộc Vàng vì hát nhạc vàng thì ở miền Nam người ta tự do ca nhạc phản chiến. Miền Nam thua cuộc là phải!

Khi ngày 30/4/75 ập đến, Khánh Ly phải vượt biển tìm tự do vì nếu ở lại chắc chắn không yên với Cộng Sản. Ở hải ngoại, KL vẫn ca hát và vẫn kiếm được tiền. Cũng ở đây, Khánh Ly từng tuyên bố: **“Sẽ không về lại Việt Nam hát, chừng nào Việt Nam còn nằm dưới chính quyền của Đảng Cộng sản”**

Ngày 10/01/2006 Khánh Ly tuyên bố: **“Việt Nam trả tôi 2 triệu USD (sic!) tiền cát-sê để mời tôi về hát. Nhưng chắc không có chuyện đó đối với tôi. Nhưng:**

*"Thương nữ bất tri vong quốc hận
Cách giang do xứ Hựu Đình Hoa"*
(**Bạc Tàn Hoài- Đỗ Mục**)

*"Gái ca đâu nghĩ nước nhà
Cách sông vẫn hát khúc ca Hựu Đình"*
(**Bản dịch: Trần Trọng Kim**)

Sau hai lần về Việt Nam vào 1997 và 2000 thăm gia đình, năm 2014 và 2015 Khánh Ly về hát tại Hà Nội để kiếm tiền khi thị trường âm nhạc ở hải ngoại xuống dốc.

Năm 2016: Hát ở miền Nam.

- Hát tại TP. HCM (lần đầu sau 41 năm), nằm trong chuỗi “Vòng Tay Nhân Ái” (cùng các địa điểm như Đà Lạt).
- Năm 2018: Tổ chức live show tại Nhà Hát Lớn Hà Nội vào các ngày 12/8 và 15/8, với tên chương trình liên quan đến “Nhu Một Lời Chia Tay”.
- Năm 2022: Đây là tour diễn lớn và được xem là tour “cuối cùng” (xuyên Việt, đánh dấu 60 năm ca hát), mang tên “Nhu Một Lời Chia Tay” hoặc tương tự. Khánh Ly về Việt Nam từ tháng 6/2022 (đáp xuống Hà Nội ngày 15-16/6).
- Bắt đầu từ Đà Lạt (ngày 25/6/2022, mở màn tour).
- Tiếp theo: TP.HCM (các show như “Mưa Hồng” ngày 16/7, và Chương Trình Từ Thiện ngày 1/7), Nha Trang, và kế hoạch đến Hà Nội, Đà Nẵng, Hải Phòng, Huế...
- Tuy nhiên, show ở Hà Nội ngày 24/9/2022) bị huỷ phút chót với lý do có bài Gia Tài Của Mẹ.

Đến đầu năm 2026 (tháng 2/2026), Khánh Ly bất ngờ trở về Việt Nam (sau thời gian dưỡng bệnh đột quỵ ở Mỹ), nhưng chủ yếu để viếng mộ nhạc sĩ Trịnh Công Sơn (cùng gia đình y), tham gia sự kiện tưởng niệm 25 năm ngày mất của y, ra mắt sách và phim tài liệu về cuộc đời mình (“Singing with Our Roots - Portrait of Khánh Ly”). Khánh Ly không hát trong chuyến này, mà chỉ là hoạt động tưởng niệm và gặp gỡ (ví dụ: sự kiện “Chiều Quê Hương” tại công viên Trịnh Công Sơn ngày 28/02/2026).

Dù câu nói của ông bà ta: "xướng ca vô loại" không thể dùng với những ca sĩ biết tự trọng như Thanh Thúy, Hoàng Oanh, Thái Thanh...nhưng với một số khác cũng không phải là sai.

"Trường đồ tri mã lực", thời gian cho ta nhìn thấy tất cả!

HCA

08/3/2026